

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008 тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Міністерство фінансів України

*Щодо проекту Закону України
(реєстр. № 4468-1 від 21.12.2020)*

На виконання доручення Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра цифрової трансформації України М. Федорова від 13.01.2021 № 53328/1/1-20 до листа Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 30.12.20 № 04-32/09-2020/254668 Мінекономіки розглянуло проект Закону України “Про внесення змін і доповнень до Податкового кодексу України та інших законів України з метою детінізації економіки та справедливого застосування фізичними особами-підприємцями (ФОП) реєстраторів розрахункових операцій” (реєстр. № 4468-1 від 21.12.2020) (далі – проект Закону), внесений народним депутатом України Дирдіним М.Є., і повідомляє.

Проектом Закону передбачається внести зміни до Податкового кодексу України (далі – Кодекс), відповідно до яких:

- збільшується обсяг доходу, з досягненням якого пов'язана можливість перебувати на I, II або III групі спрощеної системи оподаткування, з 167, 834 та 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі – МЗП), на 200, 1000 та 1400 МЗП відповідно;

- збільшується з 0,2 до 1 га загальна площа земельних ділянок та з 300 до 400 квадратних метрів загальна площа нежитлових приміщень (споруд, будівель) та/або їх частин, які можуть здаватись в оренду платниками єдиного податку I-III груп;

- для фізичних осіб – підприємців (далі – ФОП) - платників єдиного податку I та II груп і платників єдиного податку III групи, які не є платниками податку на додану вартість, у разі реєстрації Книги обліку доходів (форма та порядок ведення якої затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику) у встановленому порядку та її щоденного ведення, записи в зазначеній Книзі є первинним (оперативний) обліком результатів роботи і достатньою підставою для формування показників податкової звітності;

- запроваджується обов'язок використання реєстраторів розрахункових операцій та/або програмних реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО/ПРРО) для платників єдиного податку I групи, у разі продажу товару або послуги, ціна яких становить більше 3 розмірів МЗП (18000 грн).

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000018A218006B928600

Підписувач Новікова Ірина Юріївна

Дійсний з 28.07.2020 0:00 по 28.07.2022 0:00

Мінекономіки

3611-01/3614-03 від 21.01.2021
18:25:11

Також вносяться зміни до:

- пункту 14 статті 9 Закону України від 06.07.1995 № 265 “Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг”, згідно з якими надається можливість не застосовувати РРО/ПРРО всім суб’єктам господарювання при здійсненні продажу товару або послуги, ціна яких становить не більше 3 розмірів МЗП (18000 грн).

- Закону України від 05.04.2001 № 2346 “Про платіжні системи та переказ коштів” в частині визначення терміну “банківська система дистанційного обслуговування”.

Стосовно змін до Кодексу щодо спрощеної системи оподаткування слід зазначити, що вони не можуть бути підтримані з таких підстав.

Пропозиція щодо збільшення лімітів граничних доходів для суб’єктів, що перебувають на спрощеній системі оподаткування, не підтримується, виходячи з наступного.

Результати декларування ФОП – платниками єдиного податку доходів, отриманих у 2019 році, свідчать про достатність чинних граничних обсягів доходу для перебування на кожній групі спрощеної системи оподаткування.

- I група, 208,5 тис. ФОП задекларували близько 22,1 млрд грн, що в середньому становить 106 тис. грн на одного підприємця (ліміт становив 300 тис. грн);

- II група, 627,7 тис. ФОП задекларували близько 374,1 млрд грн, що в середньому становить 596 тис. грн на одного підприємця (ліміт становив 1,5 млн грн);

- III група:

13,3 тис. ФОП з реєстрацією ПДВ задекларували близько 22,8 млрд грн, що в середньому становить 1,7 млн грн на одного підприємця (ліміт становив 5,0 млн грн);

514,1 тис. ФОП без реєстрації ПДВ задекларували близько 378,2 млрд грн, що в середньому становить 736,0 тис. грн на одного підприємця (ліміт становив 5,0 млн грн);

13,6 тис. юридичних осіб з реєстрацією ПДВ задекларували близько 18,7 млрд грн, що в середньому становить 1,4 млн грн на одну юридичну особу (ліміт становив 5,0 млн грн);

151,9 тис. юридичних осіб без реєстрації ПДВ задекларували близько 85,7 млрд грн, що в середньому становить 564,2 тис. грн на одну юридичну особу (ліміт становив 5,0 млн грн).

Разом з тим, відповідно до Закону України від 30.03.2020 № 540 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв’язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” граничні обсяги доходу для платників єдиного податку було збільшено до 1 млн грн для I групи, до 5 млн грн для II групи та до 7 млн грн для III групи, а відповідно до Закону України від 01.12.2020 № 1017 “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо лібералізації застосування реєстраторів розрахункових операцій платниками єдиного податку та скасування механізму компенсації покупцям (споживачам) за скаргами щодо порушення встановленого порядку проведення розрахункових операцій частини суми

застосованих штрафних санкцій” їх “прив’язано” до розміру МЗП, що фактично призведе до щорічного збільшення таких обсягів.

Крім того, на сьогодні практика справляння єдиного податку платниками III групи – як ФОП, так і юридичними особами свідчить про залучення цих платників до застосування схем ухилення від оподаткування.

Отже, підвищення граничних обсягів доходу разом з наданням можливості перебувати на спрощеній системі оподаткування більшій кількості суб’єктів господарювання призведе до поширення схем ухилення від оподаткування та, відповідно, зменшення надходжень до бюджетів.

Пропозиція щодо запровадження норми, згідно з якою у разі реєстрації Книги обліку доходів у встановленому порядку та її щоденного ведення вона буде достатньою підставою для формування показників податкової звітності не відповідає пункту 44.1 статті 44 Кодексу, відповідно до якого для цілей оподаткування платники податків зобов’язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов’язаних з визначенням об’єктів оподаткування та/або податкових зобов’язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов’язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності на підставі даних, не підтверджених вище визначеними документами.

Таким чином, реалізація норм проекту Закону може призвести до неоднозначного трактування норм законодавства.

Також слід зазначити, що Законом № 786 з 01.01.2021 передбачено скасування вимоги щодо обов’язкової реєстрації Книги обліку доходів та Книги обліку доходів та витрат.

При цьому ФОП та фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов’язані вести облік доходів і витрат. Облік доходів і витрат може вестися в паперовому та/або електронному вигляді, у тому числі через електронний кабінет. Типова форма, за якою здійснюється облік доходів і витрат, та порядок ведення такого обліку визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

ФОП – платники єдиного податку I та II груп та платники єдиного податку III групи, які не є платниками податку на додану вартість, ведуть облік у довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів.

ФОП – платники єдиного податку III групи, які є платниками податку на додану вартість, ведуть облік у довільній формі шляхом помісячного відображення доходів та витрат. Облік доходів та витрат може вестися в паперовому та/або електронному вигляді.

В частині збільшення з 0,2 до 1 га загальної площі земельних ділянок та з 300 до 400 квадратних метрів загальної площі нежитлових приміщень (споруд, будівель) та/або їх частин, які можуть здаватись в оренду платниками єдиного податку слід зазначити таке.

Реалізація пропозиції несе ризики використання переваг спрощеної системи оподаткування з метою ухилення від оподаткування середнім та великим бізнесом, а також утворення схем податкової оптимізації.

Так, наприклад, при середній вартості оренди нежитлового приміщення 20 дол США на місяць (538 грн) річний дохід орендодавця з площі 400 кв метрів становитиме 2,6 млн гривень.

Стосовно змін до порядку застосування РРО/ПРРО слід зазначити, що вони не можуть бути підтримані з таких підстав.

В частині відміни обов'язку застосування РРО/ПРРО суб'єктами господарювання, що реалізують товари (надають послуги), ціна яких не перевищує 3 розмірів МЗП, слід зазначити, що такий підхід є економічно необґрунтованим в частині зазначеної ціни (авторами не надано обґрунтування саме такого розміру ціни товару), а реалізація зазначеної норми може призвести до штучного ухилення від використання РРО/ПРРО для обліку реальних сум проданих товарів/наданих послуг шляхом незначного зниження їх ціни. Водночас в умовах скасування попереднього програмування та відміни обов'язку реалізовувати товари лише за умови наявності цінника, реалізацію товарів запропонованим методом не можливо буде відслідковувати.

Запровадження обов'язку використання РРО/ПРРО для платників єдиного податку І групи є економічно недоцільним, оскільки до зазначеної групи відносяться лише самозайняті ФОП, що не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню, обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 МЗП, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. Таким чином, введення додаткових обов'язків для І групи єдиного податку буде обтяжливим та нераціональним.

Крім того, зазначений проект Закону не підтримується в частині необґрунтованого звільнення від обов'язкового вже на сьогоднішній день застосування РРО/ПРРО підприємцями, що перебувають на загальній системі оподаткування, та підприємцями-спрощенцями, які здійснюють ризикові види діяльності, зокрема: реалізацію технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, реалізацію лікарських засобів, виробів медичного призначення та надання платних послуг у сфері охорони здоров'я, реалізацію ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів.

Враховуючи вищевикладене, проект Закону України (реєстр. № 4468-1 від 21.12.2020) не підтримується.

**Заступник Міністра розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України**

Ірина НОВІКОВА